

Keltanuppijäkälä

Sydlig ladlav
Calicium tigillare

Uhanalaisuusluokka (IUCN): vaarantunut (VU)

Uhanalainen (LSA 521/2021)

Luonnehdinta

Keltanuppijäkälä on voimakkaan kellanvihreä jäkälä, jolla on runsaasti pieniä, känsäisen ja epäyhtenäisen sekovarren sisään uponneita kotelomaljoja. Joskus sekovarsi saattaa olla lähes kokonaan alustan sisäinen. Itiömassa on mustaa, pulverimaista ja värjäävää. Vaikka kotelomaljojen halkaisija on vain 0,4–1 mm, ovat ne helposti havaittavissa ja erottuvat hiilenmustina pisteinä muuten kellanvihreästä jäkälästä. Keltanuppijäkälä muistuttaa hyvin paljon äärimmäisen uhanalaista etelännuppijäkälää (*C. notarisii*). Lajit voi erottaa toisistaan esimerkiksi erilaisten itiöiden perusteella, ja kuromapullot ovat etelännuppijäkälällä yleisempiä kuin keltanuppijäkälällä.

Elinympäristö ja levinneisyys

Keltanuppijäkälä kasvaa yleensä kuolleella, tuulenpieksellä kuorettomalla puulla, usein mäntykeloilla sekä mäntyen kuivilla oksilla. Laji kasvaa myös vanhoilla puurakenteilla kuten aidantolpilla ja latojen seinillä. Lajia on löydetty harvakseltaan lähes koko Suomesta, mutta uusia esiintymiä on löydetty hyvin vähän.

Nykytila ja uhkatekijät

Keltanuppijäkälä on taantunut voimakkaasti vanhojen metsien ja lahoppuun vähenemisen takia. Erityisen voimakasta taantuminen on ollut eteläisessä Suomessa. Laji on kärsinyt myös perinteisten maatalousympäristöjen vähenemisestä, kun lajille kasvualustaksi sopivia vanhoja latoja ja muita rakennelmia on purettu.

Hoitosuositukset

Keltanuppijäkälän esiintymän suojelu on varsin helppoa. Kelot ja muut kuivuneet puut tulisi jättää korjaamatta pois. Käsittelemättömien puurakenteiden suosiminen pienentäisi keltanuppijäkälän häviämrisriskiä.

Lähteet

Nitare, J. (toim.). 2000. Signalarter – Indikatorer på skyddsvärd skog. Flora över kryptogamer. Skogsstyrelsens förlag, Jönköping. 384 s.